

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Contractu Et Sacramento Matrimonii

Bosco, Jean a

Lovanii, 1678

Concl. VIII. Denuntiationes omisſe ante contractum Matrimonii,
præmittendæ sunt ejus consummationi, niſi Ordinarius planè relinquendas
judicet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73432)

fiant, ut edissero Concluf. fequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO VIII.

Denuntiationes omiffæ ante contractum Matrimonii, præmittendæ sunt ejus consummationi, nisi Ordinarius planè relinquendas judicet.

men postea reus erit culpæ, re suâ utendo, si per contractum dominium acquirerit. Ergo similiter in casu præfenti; estò contrahentes deliquerint omittendo denuntiationes, tamen cùm Matrimonium supponatur validum, & per consequens dominium acquisitum, non erunt postea culpæ obnoxii, re suâ, id est, corpore alterius utendo.

Sed contrà 1. in contractu civili non est talis prohibitio usûs rei, per contractum acquisitæ, sicut est in Matrimonio. Secundo: in contractu civili non est periculum peccati in tali usu, sicut in Matrimonio usu ante denuntiationes est periculum fornicationis.

Si dixeris: nullum hîc est periculum fornicationis; quia supponitur, utentes moraliter esse certos, nullum subesse impedimentum, adedque cessat ratio legis.

Respondetur: estò cessaret ratio, cessare in casu speciali solum negativè, quod sufficiens non est, ut lex deobliget: at reverà non cessat, quia facilius & melius deteguntur impedimenta timore præcepti, & magis publicato Matrimonio. Aliàs similis ratio concluderet, eâ diligentia præmissâ, sive existente eâ certitudine, non esse mortale, celebrare Matrimonium omiffis omnibus denuntiationibus absque legitima dispensatione, cùm idem sit finis; nimirum, ut facilius detegantur impedimenta.

Objiciunt præterea Adversarii: olim similiter prohibitus erat usus Matrimonii clandestini, & tamen multi affirmabant, non esse mortale, quando conjuges brevi tempore vellent sic manere, animo postea Matrimonium publicandi: ergo similiter modò, usus Matrimonii, antequam fiant denuntiationes, non erit peccatum mortale, quando brevi faciendæ sunt & publicandum Matrimonium.

Respondetur: antiquitus non fuisse præceptum præmittendi denuntiationes consummationi, quando contractui præmissæ non erant; sed non publicare fuisse mortale; quia aliàs commodè non poterat educari proles, Matrimonio parentum non constanti Ecclesiæ, & fuisset scandalum generatum ex simultanea habitatione, quæ omnia cessabant, cùm brevi publicandum erat: nunc autem est tale præceptum, nec cessat inconveniens, fornicationisque periculum, propter quod evitandum hæc lex condita fuit.

Periculum, inquam, non aliquod particulare in hoc vel illo casu; quia ad hoc evitandum satè obligabat lex naturalis servandi castitatem; contra quam peccant, qui utuntur Matrimonio contracto, quando non sunt moraliter certi, nullum sub-

Congrâ.

248. *Evasio.*

Præcluditur.

249. *Objectio Adversarii.*

Diluitur.

250. *Quod sit illud periculum fornicationis, ob quod evitandum præ-*

G g g g g 3

245. *Concluf. habetur in Conc. Trid.*

In Belgio denuntiationes omiffæ ante contractum, non sunt ante consummationem, ex Syno.

246. *An sit mortale eas omittere, ubi solet præmitti.*

Præmittitur pariter, nisi ex casibus.

247. *Respondent Adversarii.*

*pinxitur de-
nuntiationes
ante con-
summatio-
nem Matri-
monii.*

esse impedimentum; sed est periculum ali-
quod generale five generalis quidam timor
& opinio periculi, morale, inquam, pericu-
lum, quod semper subest, quamvis hic &
nunc per accidens verum & reale peri-
culum possit abesse. Si enim homines sci-
rent, se posse uti Matrimonio, quando hoc
periculum putant abesse, facile sibi id per-
suaderent etiam tunc, quando revera sub-
est; & sic sæpius copula foret fornicaria,
estò putaretur conjugalis. Ac proinde bo-
num commune postulat, ut obligatio legis
non cesset, etiam tunc, quando moraliter
certum est, non subesse verè & reale peri-
culum in casu particulari, quod in aliis
multis legibus usuvenit, ut nemo, qui ali-
quantulum versatus est in rebus Theologicis,
ignorat; unde supersecedo illis legibus
referendis, quia obvia sunt.

251.

*Quale sit
peccatum
omittere de-
nuntiationes
ex Dicastillo.
Primo con-
tra reveren-
tiam debita-
m Sacra-
mento.*

Atque ex his Dicastillo disp. 3. n. 233.
docet, peccatum in tali particulari casu non
esse contra castitatem, sed contra reveren-
tiam debitam Sacramento Matrimonii; &
illi statui, in Ecclesia ad bonum commune
approbato, quatenus scilicet Ecclesia judi-
cavit, propter reverentiam prædictam, non
solum prohibere Matrimonia iniri & con-
summari, subsistentibus quibusdam impedi-
mentis; sed etiam talem ac tantam diligen-
tiam adhibere ad id præcavendum, qualis
& quanta in præmittendis denuntiationi-
bus continetur, quam semper præcipit ad-
hibere, & non permittit omitti ante con-
tractum Matrimonium; vel tunc omittas
saltem præmitti vult ante consummationem,
ut omnino præcaveatur periculum; nec
liberat ab hac obligatione quemquam
(nisi accedente dispensatione legitimi Su-
perioris) etiam si fortè in aliquo casu parti-
culari cesset periculum: expedit enim bono
communi, sic hanc legem inviolabiliter ser-
vare, etiam quando nullum apparet pericu-
lum, ut hoc tutius & securius pro omni ca-
su vitetur.

252.

*Potest etiam
in aliquo ca-
su esse con-
tra castita-
tem.*

Non negaverim tamen, quòd si pruden-
ter timeri possit aliquod periculum, five at-
tentandi Matrimonii invalidi, ut sæpè con-
tingere potest, non præmissis denuntiationi-
bus ante contractum, five habendi copulam
fornicariam, aut incestam, si saltem non
præmittantur ante consummationem, tunc
posse peccare prædicto peccato fornicationis
aut incestus, aut attentationis Matri-
monii invalidi, omittendo denuntiationes.
Hucusque Dicastillo.

*Non solum
conjuges pec-
cant sed etiam
Parochus.*

Nec solum conjuges peccant, non præ-
mittendo denuntiationes ante consumma-
tionem; sed etiam Parochus, qui ex officio
tenetur procurare, ut denuntiationes
fiant juxta voluntatem Concilii Tridentini,
quæ est, ut fiant ante consummationem,

quando licitè vel illicitè non sunt factæ
ante contractum.

Immo ex obligatione Parochi, probat
Sanchez sup. n. 3. obligationem corrigendi
Verum qui negant obligationem corrigendi
subesse impedimentum; facile etiam eorum
fundamento negant obligationem Parochi.
Undè illa probatio Sanchez non
firma est, & videtur petere principium
quia quæritur, an tali casu obliget præcep-
tum Triden. five conjuges, five Parochus.

Sed & tertia probatio Sanchez non
convincit. Ante Tridentinum non
non tantum Matrimonium clandestinum
erat illicitum, sed etiam illius usus erat
peccatum mortale; ergo similiter nec
usus Matrimonii ante præmissis denun-
tiationes erit peccatum mortale: cum con-
trarius sit per Tridentinum. Hæc illi.

Facile responderent Adversarii in hoc
audivimus, usum Matrimonii clandestini
olim non fuisse mortalem, quia tunc
publicandum erat Matrimonium, ergo
similiter nec modò esse.

Dices cum Sanchez sup. n. 7. non
non erat præceptum præmittendis denun-
tiationes consummationi; nec autem est
tale præceptum.

Sed hoc est, quod quæritur; an tunc sit
tale præceptum. Esse autem, non videtur
probari sufficienter ex eo, quòd ante Tri-
dentinum usus Matrimonii clandestini erat
peccatum mortale; quia licet tunc obliget
tali præcepto erat peccatum mortale, quan-
do brevi non erat Matrimonium publican-
dum; ita etiam modò absque tali præcep-
to posset esse peccatum mortale, quando
brevi non foret Matrimonium publican-
dum; ergo ex eo, quòd antiquitus
usus illicitus, imò mortalis in aliquo
non bene sequitur, quòd sit taliter
tunc, id est, præceptum obligans
le; tamen brevi Matrimonium publica-
candum vel per denuntiationes, vel aliter.

Itaque hæc melius & efficacius præ-
tur tale præceptum, quam ex verbis Tri-
dentini sup. in principio Conclusionis
tis; quibus æqualiter præcipitur denun-
tiationes fieri ante contractum Matrimonii
& ante illius consummationem; ergo æqua-
lis obligatio.

Sed nunquid plures denuntiationes
sciendæ ante consummationem: an una
sufficiet una? Non videtur improbabile
(inquit Dicastillo sup. n. 220.) quòd illi
qui dicunt, unam scilicet tantum sufficere
idque declarasse Declarationem Carde-
nium; quia ex uno capite, pro eo casu
(quando scilicet est prudens suspicio malici-
tiosi impedimenti) Tridentinum con-
trarium

B O
Sacramentum
parochi
D I C A S T I L L O

tum erat unâ denuntiatione, ante contractum Matrimonii faciendâ, & ex alio capite, unâ denuntiatione, postea factâ, satisficit Tridentino dicenti: *Ante consummationem fiant denuntiationes*: quia, numerus pluralis potest applicari omnibus Matrimonii, sic celebratis, quâvis pro unoquoque tantum fiat unica. Hæc ille.

256. Infero ego: ergo in omni prorsus casu, in quo licitè omisæ fuerunt denuntiationes ante contractum, sufficit unica post contractum, ante illius consummationem: quia per illam unicam satisficit Tridentino dicenti: *Ante consummationem fiant denuntiationes*: quia numerus pluralis potest applicari omnibus Matrimonii sic celebratis, quâvis pro unoquoque fiat tantum unica.

257. Nec obstat: quod Tridentinum loquatur dumtaxat de casu malitiosi impedimenti; quia DD. unanimiter illa verba: *Ante consummationem fiant denuntiationes*, extendunt ad cæteros casus, in quibus sive licitè sive illicitè, omisæ fuerunt denuntiationes ante contractum.

Dices: disparitas est, quod in casu malitiosi impedimenti Concilium contentum sit unâ denuntiatione ante contractum, non sic in aliis casibus. Respondeo: saltem paritas est in illis casibus, in quibus Ordinarius dispensat ex rationabili causa in duabus denuntiationibus; nam tunc etiam Concilium contentum est unâ denuntiatione ante contractum.

Deinde; ratio quare ante contractum Synodus Tridentina sit contenta una denuntiatione, post contractum jam evanuit, ut suppono; alioqui si permanferit, sine dubio etiam unâ erit contenta ante consummationem illius; sed sicut dixi, supponitur, quod tota causa omittendi aliquas denuntiationes, seu dispensandi in illis, cessaverit Matrimonio jam contracto; & tunc quæro, ex quo colligatur, Concilium tali casu esse contentum unâ denuntiatione ante consummationem? Expectabo responsum.

Interim propono hanc quæstionem, an solum primâ vice consummare sit mortale vel toties quoties habetur copula? Henriquez lib. 11. de Matr. c. 16. n. 1. sic ait: Consummato semel Matrimonio, habet jam vir plenum jus & possessionem: nec uxori licet eum deserere, intrando Religionem: quare debet huic exigenti reddere debitum, etiam ante denuntiationes; nisi fortè excusetur ob periculum scandali, quod cessat, si brevi voluit publicare Matrimonium. Sic ille.

Quam utique doctrinam probat à simili in Comment. lit. b. dicens: Sic habens votum Religionis, si primâ vice reddat, peccat; quia licet vir petat jus suum, uxor tamen non debet reddere, nisi debito tempore & loco, ut si peteret in Ecclesia. Et tamen se-

mel consummato Matrimonio, tenetur deinceps reddere habenti jam plenam possessionem; quando ab eo statu non licet recedere in Religionem. Hæc ille.

Aliud simile. *Confirmatur.*

Alii alio utuntur simili, dicentes: Jam hi violarunt Ecclesiæ præceptum, nec possunt refarcire: sicut qui in die jejunii primo manè scienter comedit, non deinceps peccat multiplicans comestiones. Et confirmatur; quia Multi asserunt, primam copulam ante Ecclesiæ benedictiones esse lethalem, non autem subsequentes; ergo similiter in hoc casu dicendum est.

Sed propter hæc similia non est amplectenda præfata sententia; quia nimium dissimilia. Nam quod attinet ad primum de Religionis voto; semel consummato Matrimonio, ratione fortioris vineuli Matrimonii consummati, redditur impotens ad implendum votum, & ideò reddere tenetur: at verò in casu nostro, adhuc potest conjux implere præceptum Tridentini, abstinendo ab ulteriori copula, donec fiant denuntiationes, nec tenetur contra præceptum illud reddere.

Ad secundum dic: jejunium individuum est, nec commodam paritur divisionem, cum ejus substantia in unica comestione consistat; quare factâ secundâ comestione, deinceps observari nequit: at præceptum non consummandi Matrimonium, est divisibile, veluti præceptum abstinendi à carnibus: nam in qualibet copula militat eadem ratio Tridentini; imminet enim fornicationis periculum, cum nondum adhibita sit diligentia, ab Ecclesia præcepta, ut facilius impedimenta detegantur; vel sic; in qualibet copula est eadem irreverentia & cautelæ defectus contra præceptum Ecclesiæ.

Atque hoc sit fundamentum oppositæ sententiæ, quam docet Sanchez sup. n. 5. & sequitur Dicastillo sup. n. 241. cum Aliis, quos citat. Qui etiam Auctor n. 242. existimat exemplum jejunii verum non esse, si præcise ratione agamus, quidquid Alii dicant; nunquam enim (inquit) satisfaciunt argumento, sumpto ex natura præcepti negativi (quale esse præceptum jejunii efficaciter probatur) contra quod toties peccatur, quoties actus prohibitus fit; præceptum autem jejunii est: non comedere, nisi semel, id est, semel licere; ulterius non licere. Fingere autem præceptum Ecclesiæ, ut ipso tantum dicatur: *Semel poteris comedere, non verò secundo. Quod si secundo comedas, & pecces, postea jam non obligaris ad abstinendum*; semper mihi apparuit mera excogitatio oppositæ sententiæ, ad illudendum efficacissimam vim argumenti, sumpti ex præcepto negativo, & videtur petitio principii. Hæc ille.

Quam etiam sententiam diffusè propugnat

259. *Propter hac similia non est amplectenda dicta sententia. Resp. ad 1.*

260. *Oppositam sententiam docent Sanchez, Dicast. & Alii. Dicast. putat simile de jejunio ex ratione non esse verum.*

Resp. ad 2.

Wiggers.

nat Wiggers tract. de Temperantia cap. 1. à n. 26. Et si vera est (sicut videtur esse, seclusâ praxi, & communi sensu fidelium) confirmat potius sententiam Sanchii, quam infirmet: nam etiam in casu proposito præceptum est negativum, in quantum spectat conjuges, scilicet abstinendi à copula ante denuntiationes; ergo quoties non abstinent, peccant; quia toties faciunt actum per legem prohibitum, sicuti quia jejunium prohibet sumere plures refectioes, quam unam, & prohibet comedere carnes, idè toties peccatur, quoties comeduntur carnes, & quoties sumitur nova refectio, præter unam. Quid sit de his sententiis, de quibus non est hic locus disputandi, patet ex dictis, secundum illud simile de jejunio, nihil officere sententiæ Sanchez, de qua hic controvertitur.

261. Resp. ad 3. simile.

Sententia Henriquez ex parte plerumque Aversa.

Sed neque tertium simile; quia vel doctrina illa non est vera, vel multum dissimilis, ut videbimus suo loco, ubi de consummatione Matrimonii ante Ecclesiæ benedictiones. Igitur ex his similibus parvam, imò nullam probabilitatem accipit sententia Henriquez, quæ tamen, saltem pro parte, videtur placere Aversæ q. 7. sect. 2. §. penult. ubi sic ait: Et putandum quidem est, saltem primâ vice consummare, esse mortale peccatum, quia est contra peculiare præceptum Concilii & in re gravi. Quamvis enim aliunde conjuges certi sint de sua libertate; tamen adhibenda est illa diligentia, quam Ecclesia præscripsit, sicut & ante contractum ipsum Matrimonii.

262. Ejus fundamentum.

Post verò primam consummationem, non videtur pariter peccatum, repetere copulam stante dictâ certitudine, quia sic moraliter non adest fornicationis periculum: & præceptum Concilii videtur peculiariter referri ad consummationem per primam copulam, & non ad omnem aliam copulam. Ac sanè majus inconveniens est ab initio consummare, quam postea repetere copulam. Non tamen oportebit obligare conjugem rogatum, ad reddendum deinceps debitum: quia semper posset justè exigere, ut fiant denuntiationes.

Docet non esse licitum ad longum tempus in usu talis conjugii permanere.

Quinimo non esset licitum, velle perpetuè, aut ad longum tempus in usu conjugii, sive etiam in ipso conjugio absque usu, clam & occultè permanere, conciliis solum Parocho & paucis testibus, ab initio adhibitis, sed ad summum id liceret pro brevi tempore. Ac debet omnino Matrimonium publicari, vel per modum illum denuntiationum, vel dispensante Prælato in illo modo, per alium modum oportunitatis. Nec videtur ad hoc extendi potestas Prælati, ut dispensare possit, ad perpetuè vel diu occultandum Matrimonium. Sed potius ad hoc ipsum

extenditur illa proclamatio Tridentini Clandestina Matrimonia Sancta Dei Ecclesia ex justissimis causis semper destricta esse que prohibuit. Hactenus Aversa.

Expendamus singula. In primis dicitur videtur pariter peccatum repetere copulam; tum, quia non est periculum fornicationis; tum, quia Tridentinum non videtur referri ad illam copulam.

Ast contra: etiam in prima consummatione non est periculum fornicationis, quod est eadem certitudo; nam prima consummatio nihil superaddit certitudinis, in quantum ad Tridentinum, si consummatur ad secundam copulam; ergo post primam consummationem, jam cessat obligatio denuntiandi; quia actus peccati factus impossibilis, scilicet denuntiatione te primam consummationem, vel consummatione ante denuntiationes.

Igitur Tridentinum per se consummationem, vel intellexit solum primam copulam, quæ magis propriè vocatur consummatio, & sic liquet, nullum esse peccatum, si ante copulam, ex vi præcepti Tridentini, intellexit omnem copulam; & tunc non video rationem, quare potius prima copula sit mortalis, quam alia subsequens. Etdè enim sit majus inconveniens ab initio consummare, quam postea repetere copulam, indè ad summum sequitur, quod sit majus peccatum mortale; interim si Tridentinum reverà extenditur ad posteriores copulas, & ipsæ erunt mortales; quia contra peculiare præceptum Concilii, & in re gravi.

Vel si non contra peculiare præceptum Concilii, ut videtur velle Aversa, quoad dicit: *Es præceptum Concilii videtur peculiariter referri ad consummationem per primam copulam, & non ad omnem aliam copulam, & non ad omnem aliam copulam, quæro, contra quod præceptum sit, quare non oportet obligare conjugem rogatum, ad reddendum deinceps debitum.* Non enim justè potest exigere, ut tantum denuntiationes, cum jam amplius non obliget præceptum Tridentini.

Dics, obligat præceptum naturale publicandi Matrimonium, ut proles debeat potius educari, & ne oriantur damna, sicut enim ex Matrimonio clandestino.

Respondeo, concedendo totum, sed illud præceptum optimè potest impleri sine denuntiationibus, à Concilio requisitis, per alium modum oportunitatis, ut ipse Aversa sup. supponit. Quod autem addit Aversa, *sante Prælato, non accepto, tanquam necessarium; si verum est, quod ex præcepto Tridentini non sit obligatio.* Deinde dicit Aversa, *quod Matrimonium possit occultari occultum pro brevi tempore; ergo factum*

B O
Sacramentum
partis
D O

pro illo tempore obligabitur conjux rogatus ad reddendum debitum, quia pro illo tempore non potest justè exigere publicationem.

CONCLUSIO IX.

Conscijs alicujus impedimenti, etiam sub secreto naturali, teneatur, per se loquendo, illud revelare, si sperat Matrimonium impediendum.

Denuntiationes ex præscripto Ritualis Romani Tit. de hoc Sacramento fiunt in hanc sententiam vulgari sermone: Notum sit omnibus hic presentibus quod N. vir, & N. mulier ex tali vel tali familia & Parochia, Deo adjuvante, intendunt inter se contrahere Matrimonium. Proinde admonemus omnes & singulos, ut si quis noverit aliquod consanguinitatis, vel affinitatis aut cognationis spiritualis, vel quodvis aliud impedimentum inter eos esse, quod Matrimonium contrahendum invicem impediatur, illud quamprimum nobis denuntiare debeat.

269. Modus denuntiandi Matrimonium, ex Rit. Rom.

Ubi ly Debeat, non solum significat congruentiam, sed etiam ex communi consensu DD. strictam necessitatem seu obligationem; cumque materia gravis sit, sub mortali. Vim habent (inquit Averſa q. 7. sect. 4. in princ.) denuntiationes obligandi sub mortali eos, qui fortè noverint adesse aliquod impedimentum inter eos, qui contrahere volunt, ad illud detegendum, ne sequatur Matrimonium inter eos. Non quidem quasi ex sola auctoritate Parochi hanc vim accipiant: siquidem Parochus non habet facultatem ex se injungendi nova præcepta: sed hanc vim habent ex auctoritate Ecclesiæ, quæ ad hunc effectum denuntiationes instituit, ut obliget omnes, qui noverint impedimentum, ad illud revelandum.

Obligat sub mortali ad denuntiandum impedimentum. Averſa.

Et hi haberent, etiam absque denuntiationum præcepto, ex ipso, inquam, naturali jure talem obligationem, sed occurrentibus denuntiationibus obligantur quoque ex ipso præcepto Ecclesiæ. Et si interdum Prælati adderet præcepto, promulgando per Parochum, penam ex communicationis, adstringerentur etiam hæc censurâ impedimentorum consciis ad illa revelanda. In jure tamen communi non invenitur ulla poena aut censura ad hoc apposita. Hæc ille.

270. Etiam jure naturale ad id obligat.

In jure communi non apponitur poena.

Rogas; quod sit illud jus naturale? Respondet: charitas proximi & reverentia Sacramenti. Hæc quippe obligat, ut impediamus invaliditatem Sacramenti, quando videlicet est impedimentum dirimens; illa autem ad impediendum damnum tertii, si ve corporale si ve spirituale, quod natum est sequi ex tali Matrimonio.

Quod sit illud jus naturale.

H h h h Tenen-

266. Rogabis (inquit Sanchez sup. n. 6.) quid dicendum sit, quando conjuges nolunt Matrimonio inito, facere denuntiationes, nec illud consummare? Navar. Sum. Latina c. 16. n. 38. fine, & Ludov. Lopez. 1. p. Instruct. c. 87. §. Sed quid ne aliquid, dicunt, contrahentes clandestinè, & nolentes uti Matrimonio, nec publicare, peccare lethaleriter, si alter conjux publicari petat, vel sit incontinentiæ periculum (addit Navar. & nulla est justa causa differendi publicationem) aliàs non peccare mortaliter differendo per breve tempus, nisi ex ea occultatione sequerentur damna, & probabiliter timeantur, quæ ex Matrimonio clandestino solita sunt sequi. Et placet hæc sententia. Ita Sanchez.

267. Et Dicastillo sup. n. 245. Hanc sententiam, inquit, facillè admittero; sed non ita restrictam. Nam si non sequuntur, aut non timeantur prædicta aut similia damna; non solum per breve tempus, nec solum non mortaliter; sed nec per totam vitam, nec venialiter peccabunt. In nullo enim apparet ratio peccati; præceptum enim præmittendi denuntiationes, non est absolutum, sed ante consummationem; vel potius non est faciendi illas denuntiationes; sed non consummandi, nisi iis præmissis. Si ergo decreverunt nunquam consummare, neque est aliquod aliud periculum, non est unde etiam sub veniali obligentur, maxime, si aliquid inde damnum timeant, propagandi scilicet delicti commissi, contrahendo Matrimonium, denuntiationibus non præmissis. Hæc ille.

268. Dico ergo ad propositum nostrum: vel aliæ copulæ, præter primam, habent malitiam mortalem ex præcepto Concilii Tridentini; vel nullam habent, seclusis damnis, quæ possent oriri ex Matrimonio non publicato per denuntiationes, aut aliâ viâ. Undè tali casu non est opus aliquâ dispensatione Episcopi, neque Episcopus dispensare potest, ut maneat occultum, quando illa damna probabiliter timeantur; quia non potest dispensare in jure naturali, quod prohibet talia damna.

Si autem à me quaeritur, an vi harum denuntiationum teneatur, qui impedimentum novit, quamvis occultum, illud revelare? Respondet citius: